

“In stilte leven is de sleutel tot je hart”

“Het lijkt nu of het zich allemaal in een vorig leven heeft afgespeeld”, zegt Miek Pot met een glimlach. Het is inderdaad nauwelijks te geloven dat deze wereldse, pittige en elegante vrouw van nu twaalf jaar van haar jonge leven doorbracht in volstrekte stilte en eenzaamheid. Namelijk in een kluzenaarsklooster. In haar boek ‘Naar het Hart van mijn Ziel’ doet de 47-jarige Nederlandse die in Brugge woont, het opmerkelijke verhaal over die zoektocht naar zingeving en haar beslissing om – nu acht jaar geleden – opnieuw in het volle leven te stappen: ‘Ik móest terug naar het marktplein!’

NEDERLANDSE MIEK POT LEEFDE TWAALF JAAR IN EEN KLUIZENAARSKLOOSTER

Een luchtig wit topje boven een moderne jeans. Mooi gebruind en met een modieuze zonnebril op. De Miek Pot van vandaag heeft alles weg van een verleidelijke ‘Gooische vrouw’. Uit zo’n milieu komt ze ook: Miek werd op 5 januari 1960 geboren in een welgestelde Eindhovense zakenfamilie. Miek Pot: “Bij ons thuis hadden we alles wat het leven te bieden heeft. Ik heb één broer. Mijn jeugd was, snel samengevat, een makkelijk leventje. Eén groot Hof van Eden. En toch had ik toen al het gevoel: is dit het nou? Ik was evenwel nog te jong en zorgeloos om me uit dat milieu los te rukken. Op school had ik een vriendje van wie ik op een dag het boek ‘De Taal van het Lichaam’, over spiritualiteit, kreeg. Ik heb dat boek in één ruk uitgelezen en vond het waanzinnig interessant. De interesse was gewekt. Maar ik ging niettemin ongestoord verder met mijn leventje

als verwend rijkelui-kind.”

U was negentien toen u aan de universiteit in Leiden geschiedenis ging studeren. Ik zat er in een studentenhuis met zes meiden en ik was hét fuifnummer van de bende. De ontgroeningstijd was één groot en lang feest. Later kwam ik in een jaarclub terecht en ook daar ging het er meestal wild aan toe. Elke nacht op stap en sloeren tot de vroege ochtend. Ik rookte als een Turk en dronk me haast te pletter. Kortom, in Leiden leefde ik als een ongeleid projectiel. Ik amuseerde me rot, maar diep vanbinnen was er toch een gevoel van leegte, onvrede en richtingloosheid. Wat moest gebeuren, gebeurde ook: ik kwam mijn eerste universiteitsjaar niet door en had een zwaar herexamen.

En net dat werd een kantelpunt in uw leven.

Klopt. In het studentenhuis – een 24-uursdiscotheek – kon ik me niet concentreren. Iemand raadde me aan om in een klooster te gaan studeren voor mijn tweede zittijd.

Zo bracht ik één week in het Clarissenklooster in Eindhoven door. Die week heeft mijn leven op zijn kop gezet. In dat klooster heb ik mezelf ervaren. Ik kwam dan wel uit een katholiek nest, maar geloof was nooit echt een thema in mijn opvoeding geweest. Als kind heb ik wel gebeden, maar als puber heb ik mijn geloof helemaal losgelaten. *(lacht)* Die Sinterklaas-God gaf me toch nooit wat ik vroeg! In dat klooster zat ik in m’n eentje in de stilte en was volmaakt gelukkig. Een paradijselijke toestand die ik sinds mijn kinderjaren niet meer ervaren had.

Maar na die ‘blokweek’ pikte u uw bandeloze studentenleven weer op.

Ja, maar ik kreeg al snel weer heimwee naar ‘het paradijs’. ’s Nachts kon ik de slaap niet vatten en verlangde ik terug naar de stilte van het klooster. Ik zat weer helemaal in de greep van de rusteloosheid van voorheen. Dat ging een tijd zo door tot ik in 1981 vond dat ik mijn heimwee niet langer kon negeren. Vanaf dat moment reed ik op twee spo-

ren. Voor de buitenwereld bleef ik de oude Miek, maar tijdens de weekends zocht ik de stilte van het kloosterleven op. De onrust werd er alleen maar groter op. Ik wist niet meer welke kant ik moest kiezen. Een knoop die ik pas zes jaar later zou doorhakken.

Toen u in 1987 intrad in het kartuizerklooster van Marche-les-Dames.

Daar is een hele zoektocht aan voorafgegaan. Ik zocht tevergeefs naar het antwoord op de vraag: wat is het nou dat me zo geraakt heeft? Ik bezocht kloosters in Nederland. Grieks-orthodoxe kloosters in Griekenland. Ik ging één maand in Oosterhout in Nederland bij de zusters benedictinessen werken. Ik trok zelfs naar India waar ik in Calcutta tweeëneenhalve maand bij moeder Teresa gewerkt heb. Maar nergens kwam ik thuis. Tot ik op een goeie dag aanklopte in Marche-les-Dames in de Ardennen. De klik was er meteen én het besef: dit is het! Het einde van een verwarrende innerlijke reis. Eindelijk! Mijn besluit stond vast: ik wil de rest van mijn leven een kartuizermonnik zijn.

Ik mis in uw verhaal het religieuze aspect. Had u een roeping?

Niet in de zin dat God plots uit een bosje te voorschijn sprong en me toeriep: 'kom hier!' (*licht*) Nee, er was gewoon een sterke onweerstaanbare innerlijke drive van: ik móet dit doen. Zoals een ander zich plots onweerstaanbaar geroepen voelt om de wereld rond te zeilen. Iedereen in mijn omgeving reageerde geschokt: 'Miek, je bent gek!'. Maar tóch ging ik dat klooster in. Het was sterker dan mezelf. Nu, eenvoudig was het in het begin niet: kartuizers volgen de Byzantijnse rites en leven helemaal in de traditie van de oorspronkelijke woestijnvaders. Dat betekent: volstreekte eenzaamheid en volledige stilte. We moesten om acht uur 's avonds naar bed en om drie uur 's nachts weer op. Erger was de ontwenning aan m'n vorige leventje: geen sigaretten of alcohol meer, geen contact meer met vrienden of familie of de buitenwereld *tout court*. Ik mocht mijn ouders één keer in de drie maanden schrijven. En dat was het! Ik kreeg gezondheidsproblemen in het eerste jaar. Een of andere niet-chronische reuma die grote bulten op mijn benen vormde.

Ook binnen de kloostermuren had u nauwelijks sociaal contact.

Op de twee liturgische diensten na, zag ik de rest van de dag inderdaad niemand. Er kun-

Met haar intrede was Miek verlost van aardse vraagstukken als kledingkeuze.

nen en mogen in zo'n klooster geen vriendschappen ontstaan omdat die je afleiden van de essentie. Alleen zijn en in de stilte gaan, is nu eenmaal de kern van het klui-zenaarschap. Het is de sleutel tot je hart. Er is geen andere manier. De enige weg die je bewandelt, is de innerlijke weg. Ik leerde snel wat een focus is: het is een middelpunt. Het bundelt je aandacht waardoor je krachten samenkomen. Ik ervaarde er een diep gevoel van geluk door. Een gevoel dat me overigens verzoende met het complete isolement. Als dat er niet was, hield je het in zo'n klooster niet vol of draaide je door.

U trad in als jonge vrouw van 27. Die zijn meestal nogal begaan met hun uiterlijk en kledij. Of was u anders?

Nee hoor. Maar op dat vlak kostte de aanpassing aan het kloosterleven me weinig of geen moeite. Was ik ineens van dat gedoe van 'Wat zal ik vandaag aantrekken?' af. Elke dag hetzelfde habijt. Makkelijk zat toch? (*licht*) Plus je niet meer hoeven af te vragen of je haar wel goed zit en of je je lippen niet moet bijstiften... Dat was een verlossing!

In 1990 stuurde de orde u naar Zuid-Frankrijk, een klooster in Le Thoronet in de Provence.

Dat had vooral met mijn gezondheid te maken. Ik had de zon en een warm klimaat nodig om van mijn fysieke klachten af te komen. Het strenge regime was in Frankrijk in grote lijnen identiek aan dat in Marche-les-Dames. Maar alleen al door het milde klimaat en de zon elke dag was de sfeer er toch heel anders. In Le Thoronet hadden we elk

een eigen huisje met een tuintje. Ik zat niet meer de hele dag tussen vier muren. In de Ardennen zaten we zo dicht op elkaar dat het me bij momenten benauwde, ook innerlijk. In de Provence was ik volmaakt gelukkig.

Maar het sprookje bleef niet duren: in 1995 werd u terug naar België geroepen voor de bouw van een nieuw klooster in het Limburgse Opgrimbie, op een stuk eigendom van koning Boudewijn.

Ik had de geloftes van gehoorzaamheid afgelegd en moest dus doen wat mijn kartuizerorde me oplegde. Ik dus terug naar Marche-les-Dames van waaruit ik het project in Opgrimbie zou begeleiden. Ik vergeet nooit hoe dat ging. Midden in de nacht werd in Le Thoronet door één van mijn starets (*religieuze overste, red.*) op de deur van mijn kluis geklopt. Die vroeg: 'Kun jij morgen naar België vertrekken?'. Zes uur later zat ik al op de TGV. Met gemengde gevoelens. Triest, omdat ik het zonnige zuiden moest verlaten, maar toch ook best wel met een gevoel van opwindning. Een klooster op het domein van een koning, nou! In wat voor een circus kom ik nu terecht, dacht ik. (*licht*) En dat werd het ook. Na één week terug in België zat ik plots in een VRT-studio in Brussel, voor opnames van een documentaire rond Opgrimbie. Ik ontmoette in korte tijd een groot deel van de koninklijke familie. Boudewijn samen met Albert en Paola in Marche-les-Dames. En ik mocht bij Fabiola op de koffie. Het was me wat! Wist ik op dat moment veel in welke politieke mallemolen ik terecht zou komen? Boudewijn wou namelijk een Franstalig klooster op Vlaams grondgebied om de eenheid van het land te onderstrepen. Nou, dat hadden niet alle politiekers zo begrepen... En wij hebben er onze vingers aan verbrand.

Welke indruk maakten de koninklijke hoofden op je?

Dat was heel apart. Albert en Paola vroegen me om te bidden voor hun zoon Laurent. Ik kende de Belgische koninklijke familie op dat moment niet zo goed en dacht eerst dat het om de gemaal van Astrid ging, Lorenz. Waarom ze dat vroegen? (*voorzichtig*) Misschien omdat Laurent een zorgenkind was.

En Fabiola?

Een eenzame, onrustige vrouw. Moeilijk te doorgronden. We zaten aan een tafel met een aantal mensen en Fabiola hield zich vooral afzijdig. Ik kreeg er geen hoogte van.

De meest normale en toegankelijke was Albert. Een man met wie ik gewoon kon praten en die een groot gevoel voor humor had. Soms lag ik in een deuk om zijn grappen. Nu, net vóór de verhuizing van Marche-les-Dames naar Opgrimbie ben ik uitgetreden. Vier jaar na mijn aankomst, in 1999.

Waarom trad je uit?

Wie de mystieke weg bewandelt, heeft een klap nodig om te ontwaken. Die klap was voor mij Opgrimbie. Omdat daar mijn hele *model of the world* over het kluizenaarsleven, de eenzaamheid en de stilte overhoop werd gegooid. Ik ben er opengebroken, wat een cruciale fase in mijn spirituele ontwikkeling is geweest. Ik voelde van binnenuit: ik móet terug naar het marktplein. Weer naar de mensen toe. Afdalen van de berg, net als Jezus in de bijbel. Ik was toen 39, maar koppel die beslissing van toen niet aan een opkomende midlifecrisis. Het zat dieper dan dat.

Het is niet zo dat het u begon te dagen wat u tijdens al die jaren van eenzaamheid en isolement gemist had?

Niet echt. Ik heb bijvoorbeeld nooit een kinderswemmen gehad. Op de arbeidsmarkt had ik inderdaad een gat geslagen, maar ook dat is niet onoverkomelijk gebleken. Ik doe nu aan transpersoonlijke counseling en neurolinguïstisch programmeren. Daarvoor heb ik tijdens mijn kloosterleven een bagage opgeslagen die anderen onmogelijk kunnen bijbenen door een paar cursussen te volgen.

Hebt u ook uw sociale leven helemaal van nul moeten heropbouwen?

Dat ging makkelijker dan je zou denken. Na mijn uitreden heb ik weer contact gezocht met de oude jaarclub uit Leiden, uit mijn studententijd. We hebben elkaar teruggezien en het leek alsof we elkaar nooit uit het oog waren verloren. Een wijntje gedronken en gelachen, net als toen. Mijn oude vrienden hebben me heus niet afgeschreven omdat ik twaalf jaar van de aardbol verdwenen ben.

Waarom bent u in Brugge komen wonen?

Het eerste dat me opviel toen ik acht jaar geleden weer in het volle leven stapte, was dat ik Nederland ontgroeid was. Ik heb even bij mijn broer gewoond, op zijn boerderij in Zeeland. Daarna zocht ik mijn eigen plekje in het zuiden van Nederland, maar ik kon er niet aarden. Ik heb niets meer met de noordelijke cultuur. Nu, ik heb me nooit

zo'n typische Nederlandse gevoeld. Ik gedij beter in een meer zuidelijke sfeer. En dat heeft Vlaanderen, die Latijnse inslag. Het is Brugge geworden omdat ik na een bezoekje meteen verliefd werd op die stad. Er hangt een positieve energie en de mensen zijn vriendelijk. Ik woon er nu vijfenhalf jaar.

Hoe hard is de wereld veranderd in die twaalf jaar dat u eruit bent gestapt?

Ik heb een gat liggen, dat klopt. Een gat van twaalf jaar. De eerste jaren na mijn uitreden was dat lastig. Zat ik op een etentje en hadden mijn tafelgenoten het over een film

“

Albert en Paola vroegen me om te bidden voor hun zoon Laurent, misschien omdat Laurent een zorgenkind was

”

waar ik nog nooit van gehoord had. (*licht*) Als een doofstomme zat ik erbij. Maar intussen ben ik weer helemaal bij, hoor.

Leeft u nu ascetisch of weer zoals vroeger, tijdens uw wilde studententijd?

Zo ergens tussen de twee in. Er is even een periode geweest, zo'n twee jaar geleden, dat ik me weer in het uitgangleven stortte. Dat heeft niet lang geduurd, want ik voelde me daar niet goed bij. Ik leid een vrij normaal leven, zij het dat ik nog elke dag mediteer. Voor alle duidelijkheid: ik ben geen religieuze meer. Ik heb mijn eeuwige geloftes nooit afgelegd en mijn tijdelijke geloftes waren verlopen toen ik uittrad. Ik doe leuke dingen. Ik geniet.

Is er een man in uw leven?

Ik sta open voor de liefde, maar ik heb de

ware nog niet ontmoet. Ik denk dat ik wat dat betreft nogal veeleisend ben. En de keuze is beperkt voor een vrouw van mijn leeftijd. Ach, ik zie wel wat er van komt.

Vertel eens wat meer over hetgeen u nu doet?

Ik doe aan training en coaching, via neurolinguïstisch programmeren, enneagrammen en een contemplatietraining die ik zelf ontwikkeld heb. Ik ga daar met de mensen heel diep in. Ik probeer hen op een hoger niveau te tillen. Er is in deze tijden waarin iedereen op zoek is naar zichzelf en naar zingeving heel veel vraag naar dat soort trainingen. Ik word zelfs in het buitenland gevraagd, Duitsland en Zwitserland bijvoorbeeld. Ik zie mijn werk als een nieuwe roeping, zij het dat die zich nu niet binnen de muren van een slotklooster afspeelt.

Zou u nu nog zo, als kluizenaar, kunnen leven?

Ik heb het niet helemaal van me afgeschud. Soms trek ik de deur dicht en ben ik voor niemand thuis. Dan ga ik op mijn meditatiekussen zitten in de boeddha-houding en verdwaal ik in mijn spirituele zelf. Genieten is dat! De ontdekking dat het geluk in jezelf zit, is het grootste geschenk dat ik van het kluizenaarsleven heb meegekregen. En ik ben er natuurlijk een sterke vrouw door geworden. Het kan stormen en waaien, maar de boom valt niet meer om. Als ik er nu op terugkijk en herinneringen ophaal aan toen, lijkt het soms of het zich in een vorig leven heeft afgespeeld. Maar hoe dan ook, ik had die twaalf jaar van onthechting en eenzaamheid voor geen geld willen missen!

z Johan Verstraete

Info: www.miekpote.com

'Naar Het Hart Van Mijn Ziel' (12 jaar in een kluizenaarsklooster), Miek Pot, Uitgeverij Ten Have/Standaard Uitgeverij € 14,95